

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4234/2025
26.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., чији су заједнички пуномоћници Ана Мартиновић, Драган Карановић, Милан Лазић, Валентина Ђорђић Мијатовић и Александар Петровић, адвокати из ..., против тужених Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, и Оператера дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ Д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2860/2024 од 09.10.2024. године, у седници одржаној 26.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2860/2024 од 09.10.2024. године.

Образложење

Правноснажним делом пресуде Вишег суда у Нишу П 1/2018 од 10.02.2020. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА, ББ и ВВ из ..., за утврђење да су тужени дискриминисали те тужиоце у погледу права на приступ електричној енергији увођењем колективних бројила за потрошњу електричне енергије у насељу „Црвена звезда“ у Нишу.

Пресудом Вишег суда у Нишу П 56/21 од 26.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца, наведених у том ставу изреке за утврђење да су тужени дискриминисали те тужиоце по основу припадности ромској националној мањини и због сиромаштва, у погледу права на приступ електричној енергији увођењем неприступачних колективних бројила за потрошњу електричне енергије због којих је дошло до нетранспарентног начина обрачуна потрошње електричне енергије и обрачунавања потрошње по скупљој тарифи, двоструким обрачунавањем потрошње електричне енергије, закључењем усменог споразума о начину отплате дуга са нејасним условима, рестрикцијама у испоруци електричне енергије без упозорења и означавања корисника на рачуну као „Ромско насеље Црвена звезда“. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да обуставе даље обрачунавање потрошње електричне енергије по колективном бројилу и обезбеде

недискриминаторан приступ електричној енергији тужиоцима. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим се тражи да се тужени обавезе да на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа и части и узнемиравајућег и понижавајућег поступања услед дуготрајне дискриминације тужиоцима, међу којима су и АА, ББ и ВВ, исплате износ од по 800.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете од којих 400.000,00 динара на име накнаде штете због тешког облика непосредне дискриминације и 400.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због узнемиравајућег и понижавајућег поступања. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужиоци наведени у том ставу изреке међу којима су и АА, ББ и ВВ да туженом оператер дистрибутивног система „ЕПС дистрибуција“ д.о.о. Београд на име трошкова парничног поступка исплати износ од 331.500,00 динара, а туженом Јавном предузећу „Електропривреда Србија“ Београд 146.250,00 динара, све са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 2860/2024 од 09.10.2024. године, одбио, као неосноване жалбе тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ... и потврдио пресуду Вишег суда у Нишу П 56/21 од 26.03.2021. године у ставовима другом, трећем и четвртм изреке у односу на те тужиоце.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су и зјавили благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије тужилаца не указује се на другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним делом пресуде Вишег суда у Нишу П 1/2018 од 10.02.2020. године, одбијен је тужбени захтев тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., за утврђење да су тужени те тужиоце дискриминисали у погледу права на приступ електричној мрежи увођењем колективних бројила за потрошњу електричне енергије у насељу „Црвена звезда“, пошто је тај суд, на основу података правосудног и информационог система и на основу наведених јединствених матичних бројева тужилаца утврдио да они немају пријављено пребивалиште у насељу „Црвена звезда“ нити су они, на други начин, доказали да су становници тог насеља. За ББ и АА, у решењу Центра за социјални рад „Свети Сава“ наведена је адреса „... број ...“, које је и пријављена као њихово пребивалиште, док за ВВ нема података о пријављеној адреси пребивалишта, при чему ни један од ових тужилаца није саслушан у својству парничне странке јер је пуномоћник тужилаца одустао од њиховог саслушања. Код таквог стања ствари, првостепени суд је закључио да они нису активно легитимисани у овој парници. Следом наведеног, пресудом Вишег суда у Нишу П 56/21 од 26.03.2021. године, њихов тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете је такође одбијен из разлога недостатка активне легитимације са образложењем да је у односу на те

тужиоце правноснажном пресудом Вишег суда у Нишу П 1/2018 од 10.02.2020. године одбијен тужбени захтев за утврђење дискриминације.

Активна (стварна) легитимација подразумева материјално-правну везу између конкретног захтева за пресуду и лица означена као тужилац. Странка је стварно легитимисана ако је носилац права и обавеза у материјално-правном односу поводом кога је спор настао. У конкретном случају предмет тужбеног захтева је дискриминација становника насеља „Црвена звезда“ по основу њихове припадности ромској националној мањини и због сиромаштва и, с тим у вези, накнада нематеријалне штете због дискриминације. Међутим, пошто је, правноснажном пресудом одбијен тужбени захтев тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., за утврђење дискриминације, следи да не постоји основ за обавезивање тужених да им накнади предметну штету, па је одлука нижестепених судова донета правилном применом материјалног права.

Наводи ревизије тужилаца о томе да је суд неправилно утврдио чињенично стање у вези са дискриминацијом којој су изложени, да Закон о енергетици не познаје могућност испоруке електричне енергије преко колективних бројила нити се то може сматрати актом позитивне дискриминације, те да тужени нису уредили начин испоруке електричне енергије тужиоцима, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде, имајући у виду да су сви ти наводи без утицаја на одлучивање код непостојања активне легитимације тужиоца у овој парници.

Правилна је, у односу на тужиоце, и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закон о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић